

Dane statystyczne z zakresu rewitalizacji na poziomie gmin

wyniki badania za 2017 rok

Beata Bal-Domańska, Robert Buciak

Podstawowe informacje o badaniu

- Praca badawcza „**Dane statystyczne z zakresu rewitalizacji na poziomie gmin**”
- *Praca powstała w ramach Projektu „Statystyka dla polityki spójności. Wsparcie systemu monitorowania polityki spójności w perspektywie finansowej 2014-2020 oraz programowania i monitorowania polityki spójności po 2020 roku”*
- *Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020*

Plan prezentacji

- Podstawy prawne rewitalizacji
- O statystycznych badaniach rewitalizacji w Polsce
- Przebieg badania prowadzonego w ramach pracy badawczej
- Zakres badania
- Wyniki z II edycji badania REW „Rewitalizacja w gminie” z danymi 2017 oraz wybrane wskaźniki kluczowe
- Wnioski dla kolejnej edycji badania
- Podsumowanie

Podstawy prawne rewitalizacji

- **Przed 2015 r.** gminy prowadziły rewitalizację w oparciu o Art. 18 ust. 2 pkt. 6 ustawy o samorządzie gminnym, który jako właściwość rady gminy wskazuje „uchwalanie programów gospodarczych”
- **Od 2015 r.** obowiązuje Ustawa o rewitalizacji
 - proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji (GPR).
 - nieobowiązkowe zadanie własne gminy
 - do końca 2023 roku gminy mogą prowadzić rewitalizację bez uchwalania gminnego programu rewitalizacji zgodnego z ustawą – na podstawie programu rewitalizacji (PR) lub innego dokumentu strategicznego

O statystycznych badaniach rewitalizacji w Polsce

Lata badań	2013-2015	2017-2018
Cele	<ul style="list-style-type: none">• przygotowanie podstaw badania rewitalizacji w gminach, w szczególności w zakresie podstaw prawnych oraz podstawowych informacji o obszarach zdegradowanych i rewitalizacji• pozyskanie danych o skali działań	<ul style="list-style-type: none">- opracowanie metodyki pomiaru i oceny aktywności gmin w zakresie rewitalizacji – opracowanie formularza statystycznego- pozyskanie danych od gmin- ocena stanu wdrożenia narzędzi wprowadzonych ustawą o rewitalizacji
Podmioty	gminy woj. dolnośląskiego i wszystkie miasta pow. 100 tys. mieszkańców	wszystkie gminy w Polsce
Czas badania	dane za lata 2012-2014	dane za lata 2015-2017
Metoda	badanie ankietowe skierowane do gmin	badanie ankietowe skierowane do gmin

Przebieg badania

- I etap w 2017 roku (z danymi za lata 2015 i 2016)
 - Opracowanie kwestionariusza i wytycznych metodycznych
 - Przygotowanie cech i wskaźników diagnostycznych
 - Przygotowanie kwestionariusza elektronicznego
 - Pozyskanie danych od gmin (maj-czerwiec 2017 roku) – kompletność 99,8%!
 - Opracowanie wyników i raportu cząstkowego
- II etap w 2018 roku (z danymi za 2017 rok)
 - Weryfikacja kwestionariuszy i wytycznych metodycznych
 - Pozyskanie danych od gmin (maj 2018 roku) – kompletność 99,6%!
 - Przygotowanie raportu końcowego i broszury informacyjnej

Zakres badania prowadzonego w latach 2017-2018

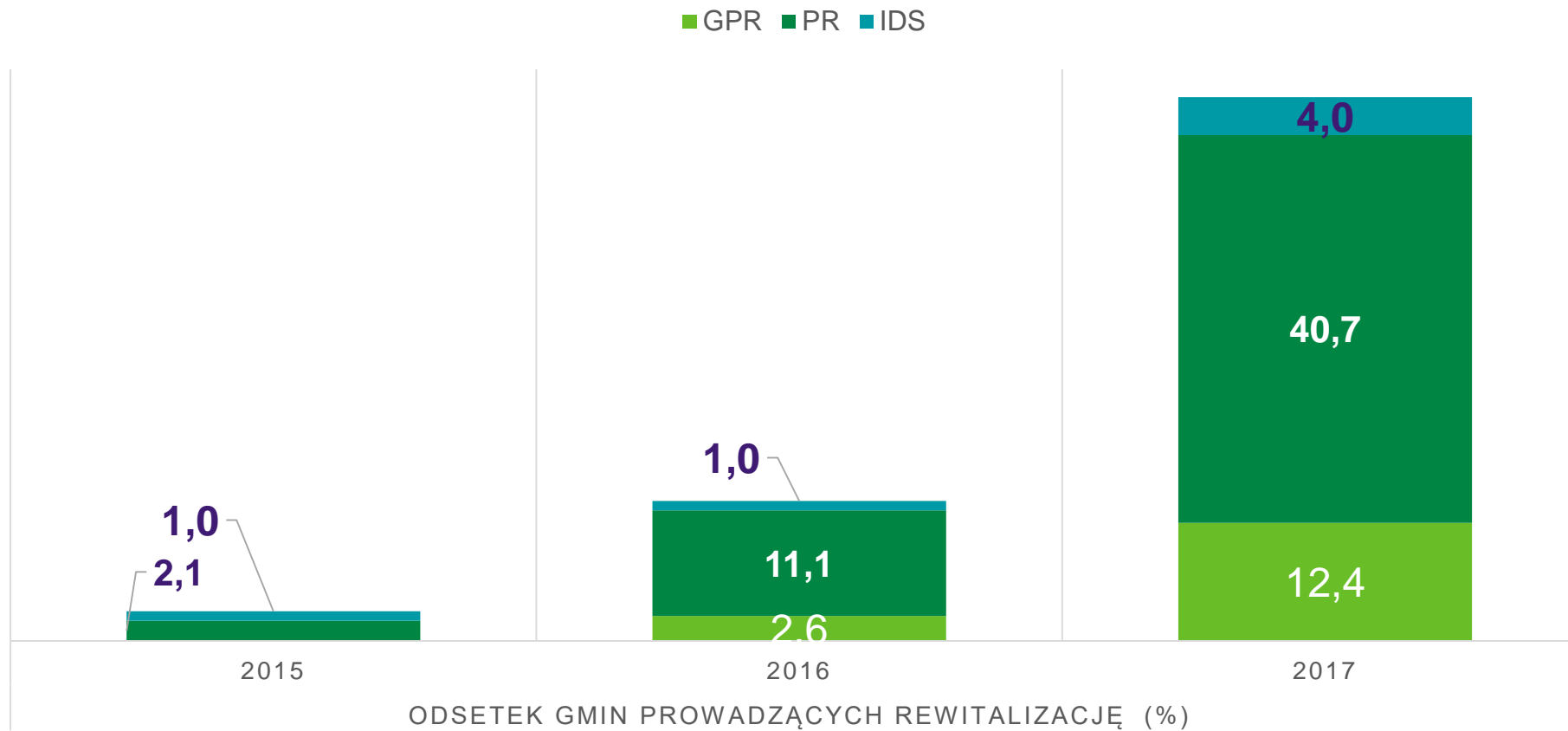
Wyszczególnienie	Gminy, które:							
	nie posiadały lub pracowały nad programem rewitalizacji		posiadały GPR		posiadały PR		posiadały IDS	
	I edycja	II edycja	I edycja	II edycja	I edycja	II edycja	I edycja	II edycja
DZIAŁ I Aktywność samorządu gminnego w zakresie rewitalizacji	√	√	√	√	√	√	√	√
DZIAŁ II Partycypacja społeczna z zakresu rewitalizacji		√	√	√	√	√	√	√
DZIAŁ III Obszar zdegradowany		√	√	√	√	√	√	√
DZIAŁ IV Obszar rewitalizacji			√	√	√	√	√	√
DZIAŁ V Przedsięwzięcia realizowane z zakresu rewitalizacji			√	√	√	√	√	√
DZIAŁ VI Finansowanie przedsięwzięć z zakresu rewitalizacji			√	√	√	√	√	
DZIAŁ VII Specjalne strefy rewitalizacji			√	√				
DZIAŁ VIII Miejscowe plany rewitalizacji			√	√				
DZIAŁ IX Ocena aktualności programów rewitalizacji			√	√	√	√	√	
DZIAŁ X Monitorowanie procesu rewitalizacji			√	√	√	√	√	

I edycja - badanie przeprowadzone w 2017 roku z danymi za lata 2015-2016.
II edycja - badanie przeprowadzone w 2018 roku z danymi za 2017 rok.

Wyniki badania REW „Rewitalizacja w gminie” 2017 r.

Wskaźniki kluczowe z zakresu rewitalizacji
2015-2017

Rewitalizacja – wskaźniki kluczowe

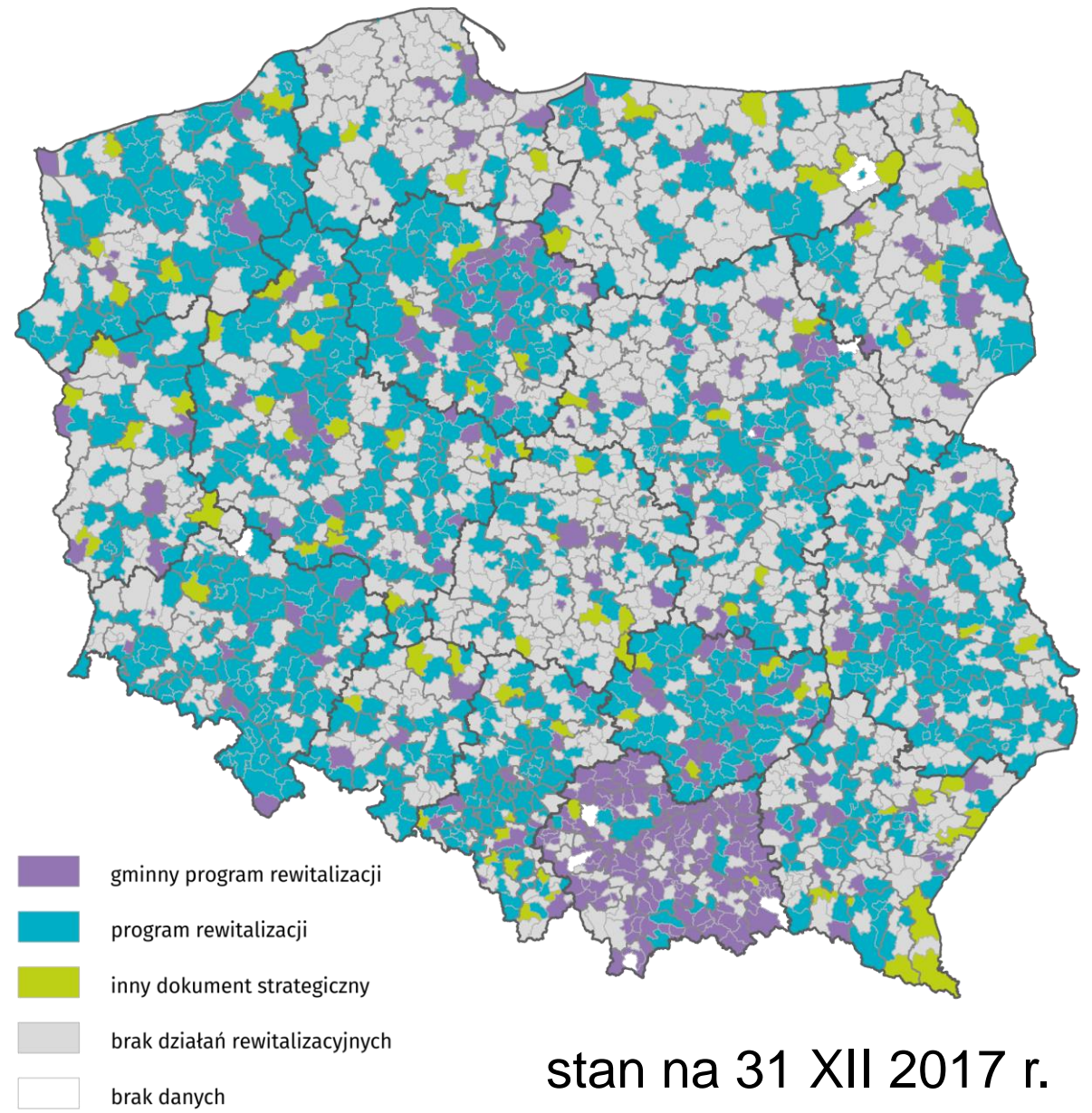
Wyniki – aktywność gmin

Gminy posiadające samodzielny program rewitalizacji:

- 2015 r. – 255 gmin
- 2016 r. – 445 gmin
- 2017 r. – 1318 gmin

Uchwalone programy:

- 2015 r. – 44 gminy
- 2016 r. – 417 gmin
- 2017 r. – 819 gmin

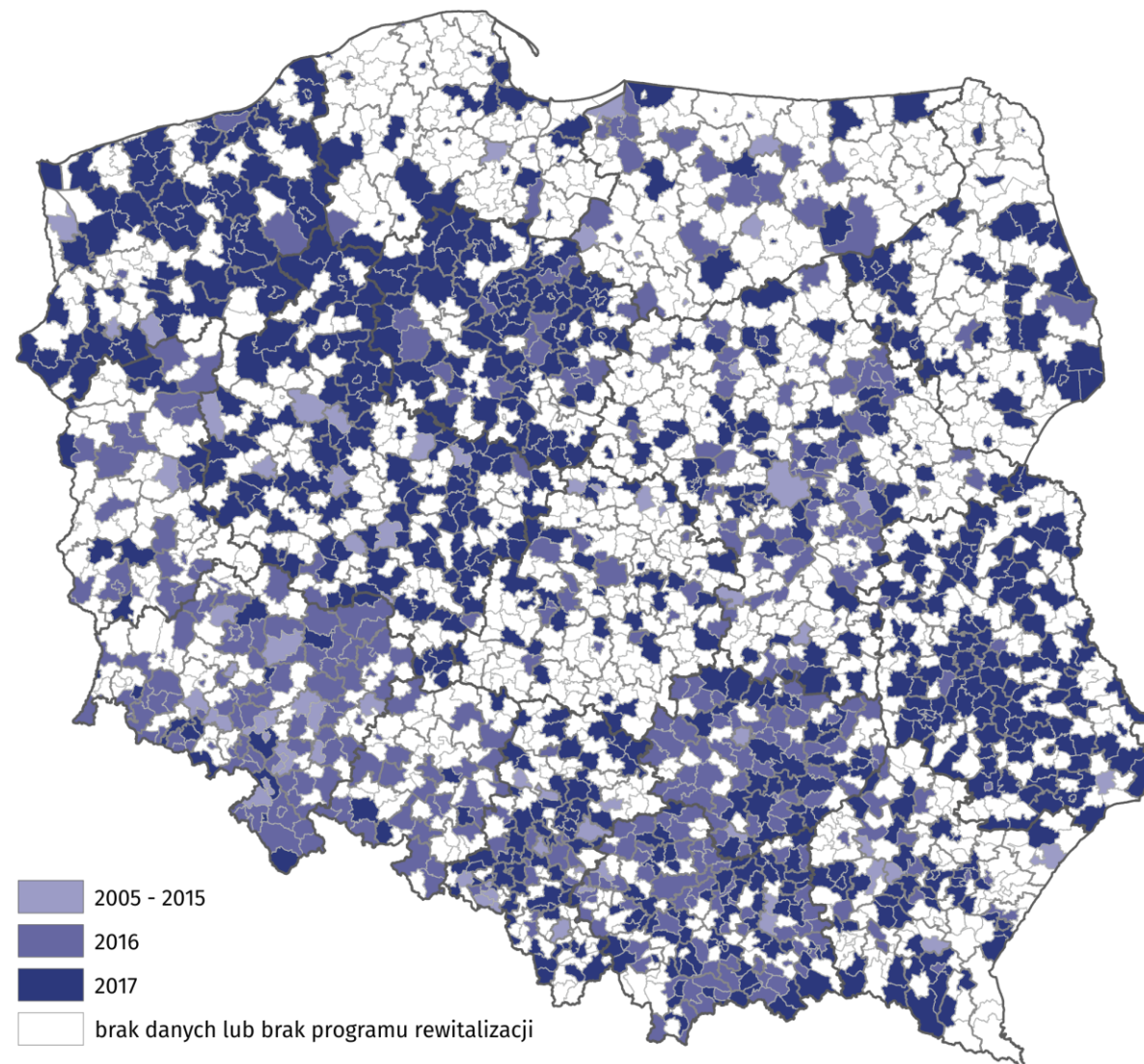

Wyniki – aktywność gmin

Rok przyjęcia programu rewitalizacji

Gminy prowadzące prace nad programem rewitalizacji:

- 2015 r. – 354 gmin
- 2016 r. – 1110 gmin
- 2017 r. – 186 gmin

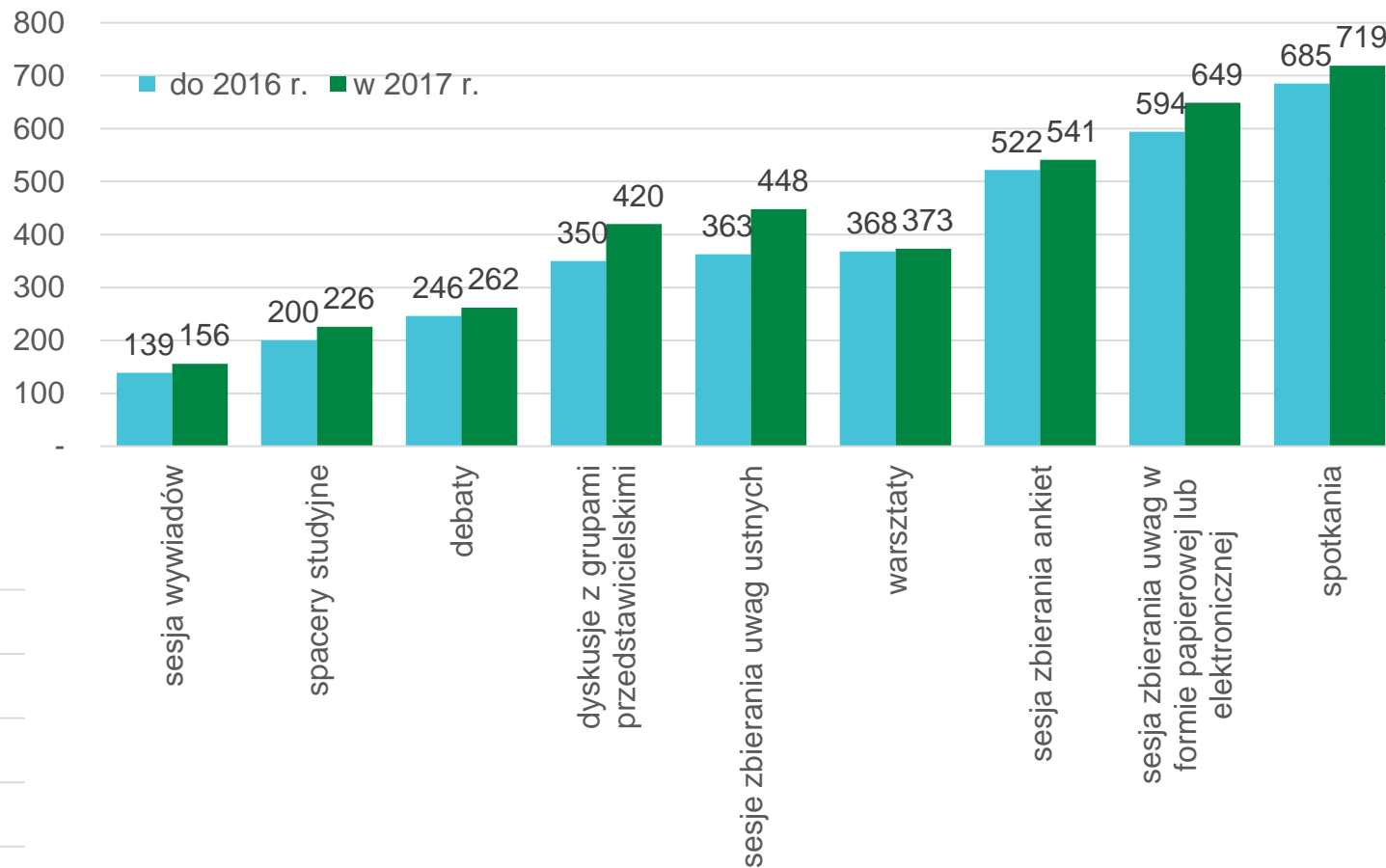
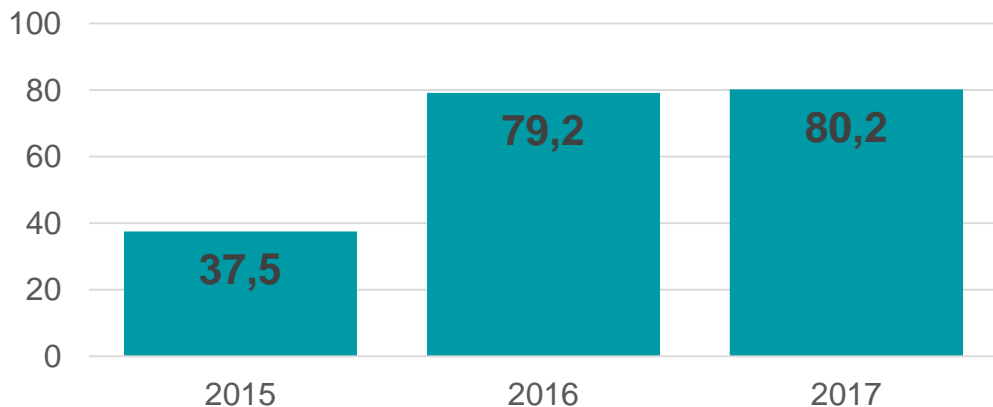

Wyniki – partycypacja społeczna

Konsultacje społeczne:

- 2015 r. – 116 gmin
- 2016 r. – 360 gmin
- 2017 r. – 983 gminy

Odsetek gmin prowadzących konsultacje społeczne w więcej niż 3 formach w ogóle gmin realizujących programy rewitalizacji (%)

Najwięcej procesów konsultacji przeprowadzanych zostało przed uchwaleniem programu rewitalizacji, 84% wszystkich procesów.

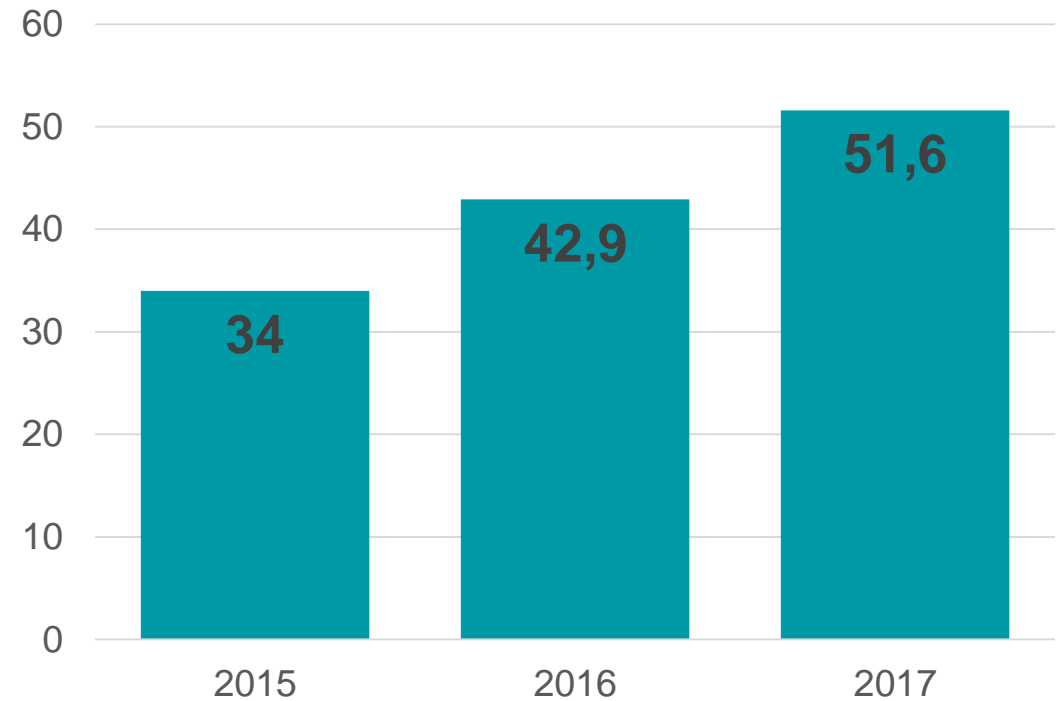
Wyniki – komitety rewitalizacji

Mediana liczby członków komitetów rewitalizacji lub innych organów opiniodawczo-doradczych wynosiła 10 osób w przeliczeniu na 1 komitet/organ (GPR/PR/IDS), a średnia – 12 osób.

Wśród członków komitetów rewitalizacji reprezentowani byli:

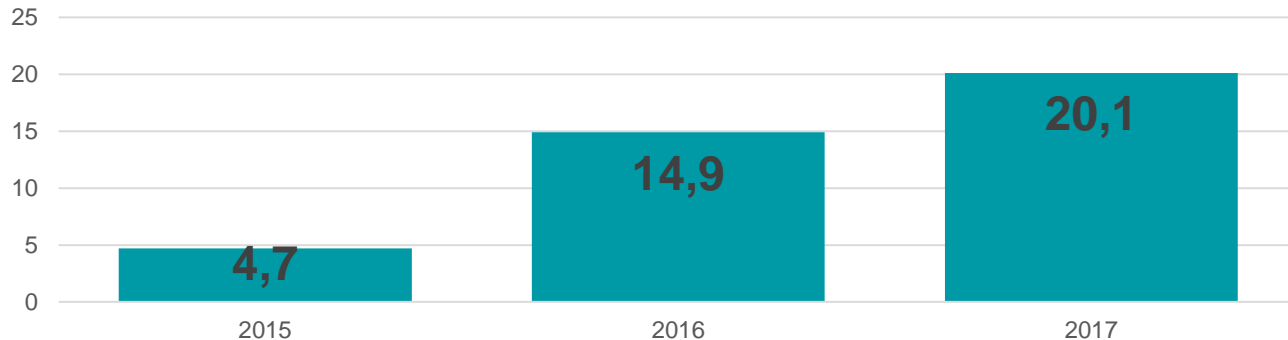
- mieszkańcy (około 25% składu),
- przedstawiciele organizacji pozarządowych lub podmiotów zrównanych z nimi w prawach (około 15% składu),
- przedsiębiorcy (10% składu).

Odsetek gmin, w których działają komitety rewitalizacji lub organy o zbliżonej roli, w ogóle gmin posiadających programy rewitalizacji (%)

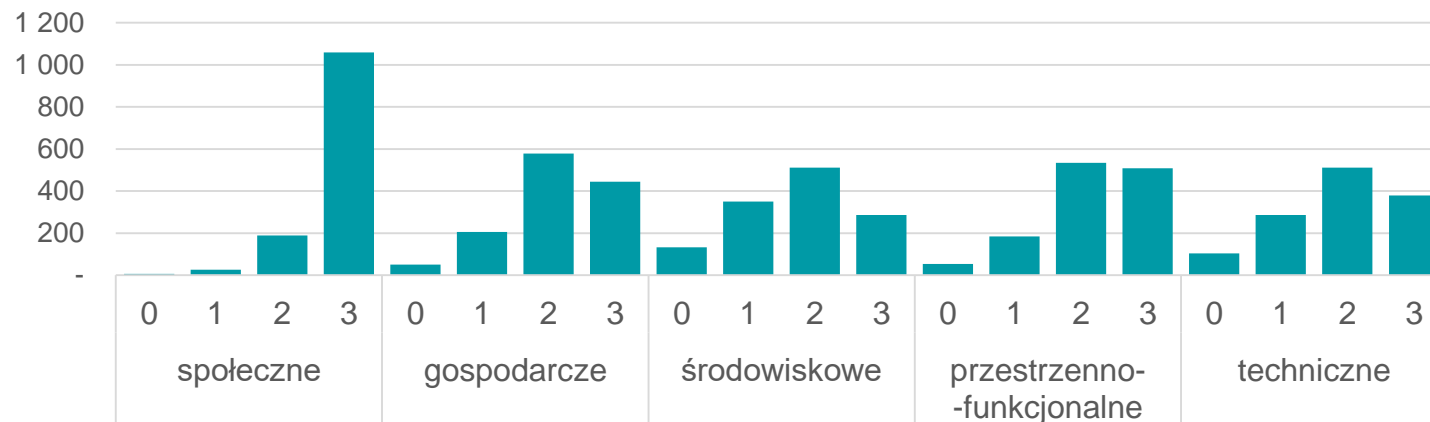

Wyniki – obszary zdegradowane

Odsetek powierzchni obszarów zdegradowanych w powierzchni ogółem gmin realizujących rewitalizację na podstawie GPR lub PR (%)

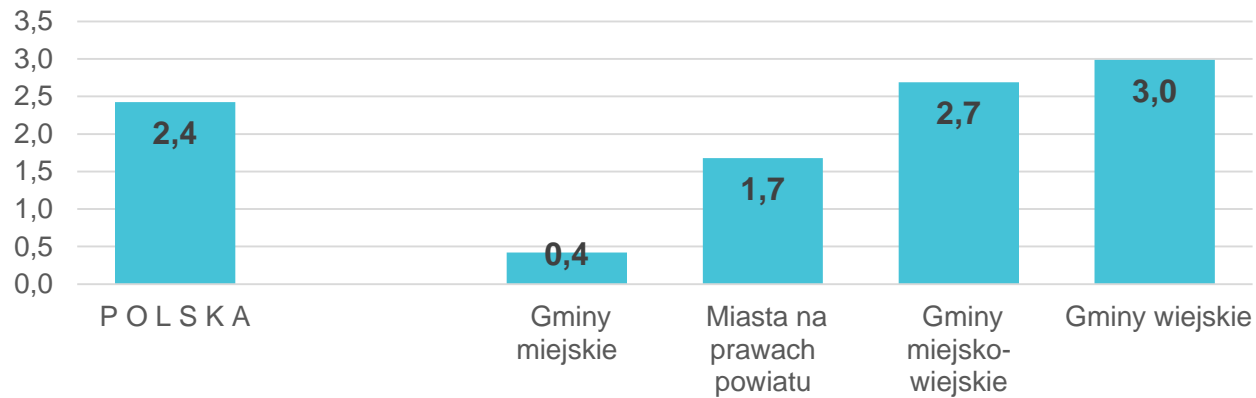
Przyczyny ustanowienia obszaru zdegradowanego w gminach, w których w 2017 roku obowiązywał GPR i PR według obszarów interwencji

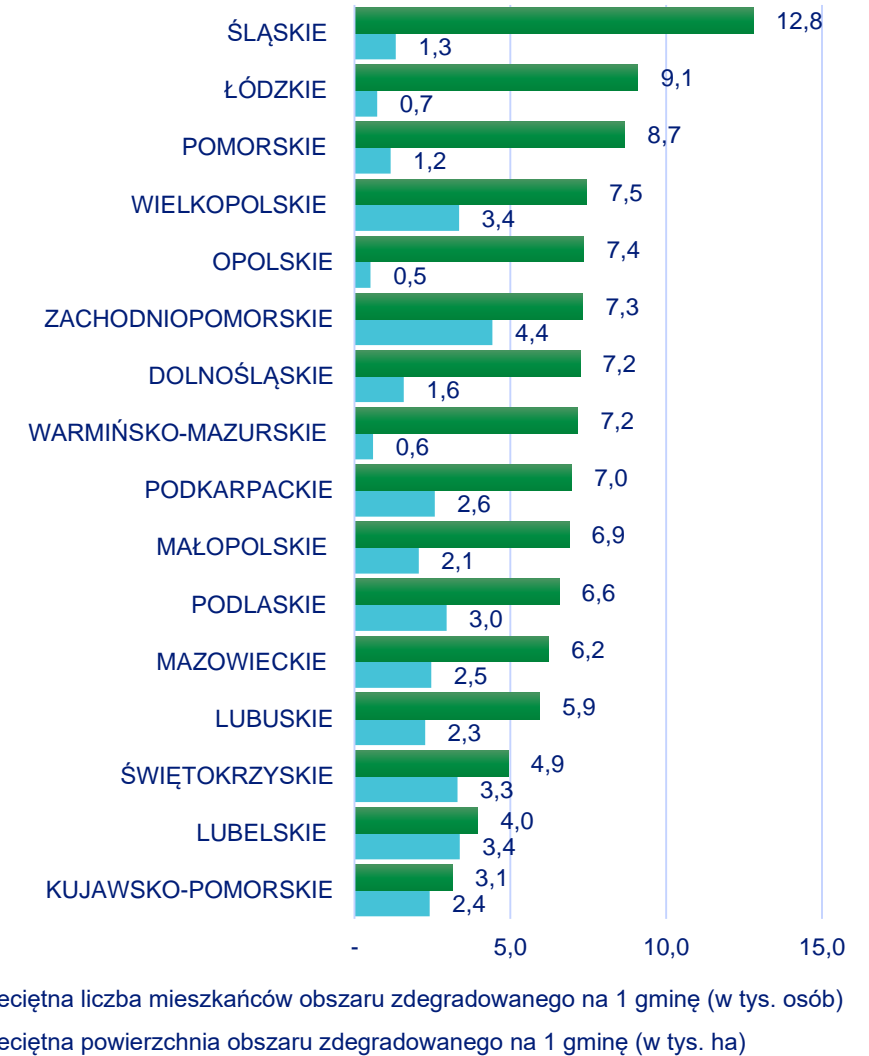
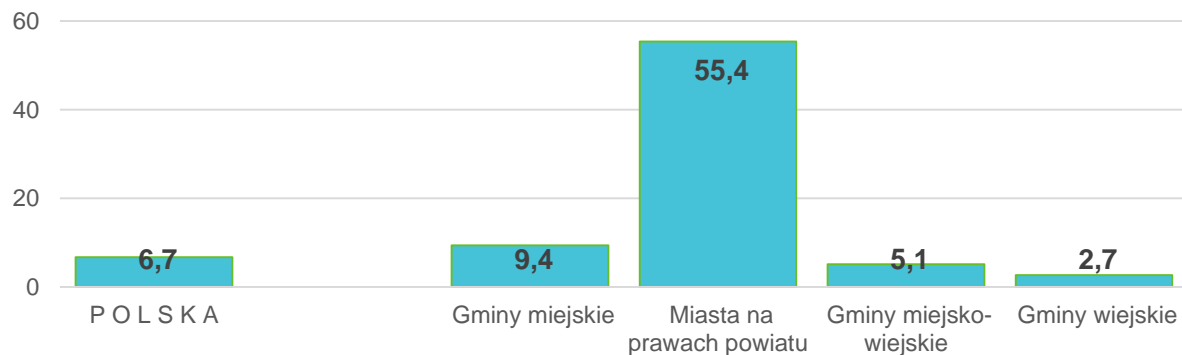
0 – brak tego typu problemów, 1 – niski stopień ważności, 2 – umiarkowany stopień ważności, 3 – duży stopień ważności

Wyniki – obszary zdegradowane

Przeciętna powierzchnia obszaru zdegradowanego w przeliczeniu na 1 gminę, w której w 2017 roku obowiązywał GPR i PR (w tys. ha)

Przeciętna liczba mieszkańców obszaru zdegradowanego w przeliczeniu na 1 gminę, w której w 2017 roku obowiązywał GPR i PR (w tys. osób)

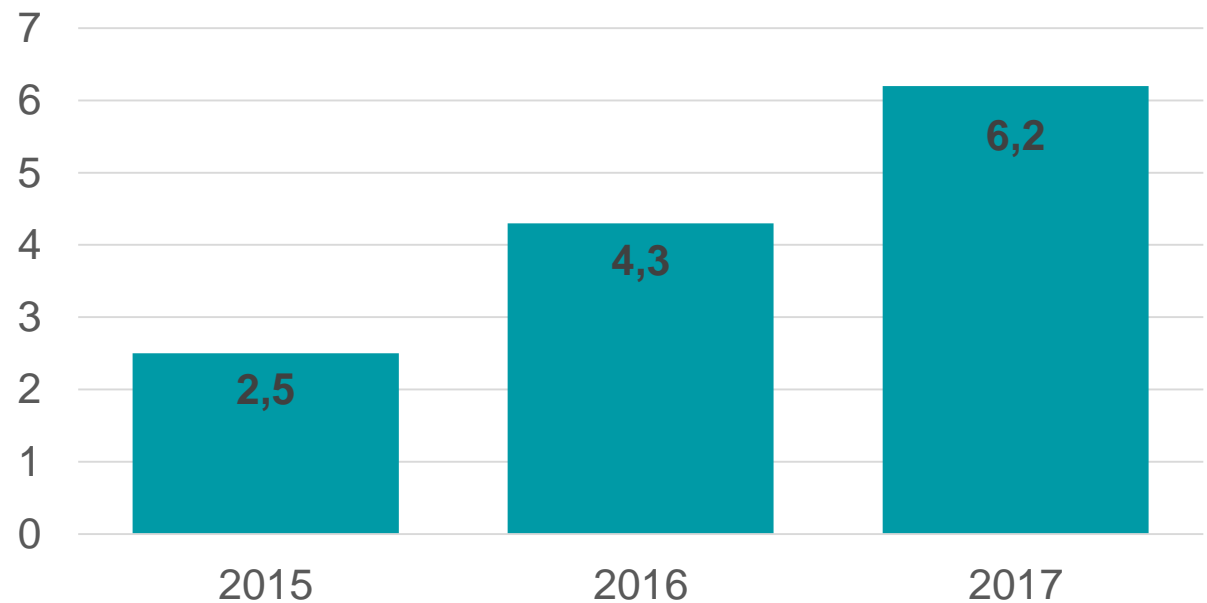

Wyniki – obszary rewitalizacji

- Ludność

- 2015 r. – 3 165 tys. osób
w 226 gminach
(26% mieszkańców tych gmin)
- 2016 r. – 3 376 tys. osób
w 445 gminach
(22% mieszkańców tych gmin)
- 2017 – 5 522 tys. osób
w 1296 gminach
(21% mieszkańców tych gmin)

Odsetek powierzchni obszarów
rewitalizacji w powierzchni ogółem gmin
realizujących rewitalizację (GPR lub PR)
(%)

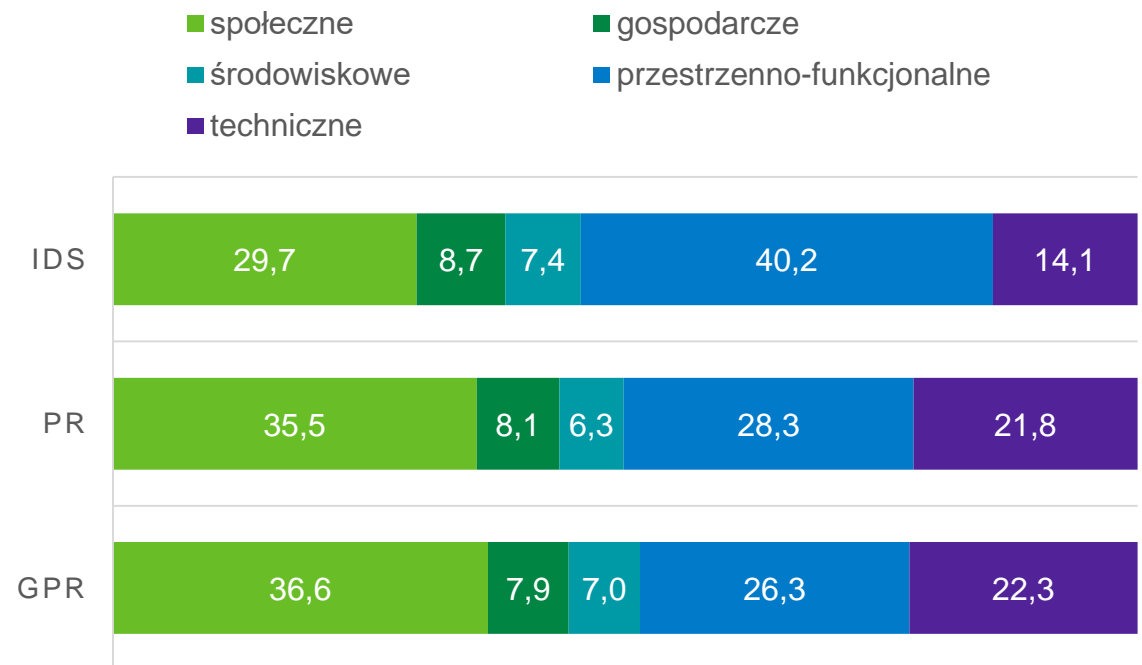

Wyniki – przedsięwzięcia

Przedsięwzięcia podstawowe zaplanowane w ramach realizacji programów obowiązujących w 2017 r.

- Średnio 28 (w 2016 - 30) przedsięwzięć w GPR
- Średnio 23 (w 2016 – 27) przedsięwzięć w PR

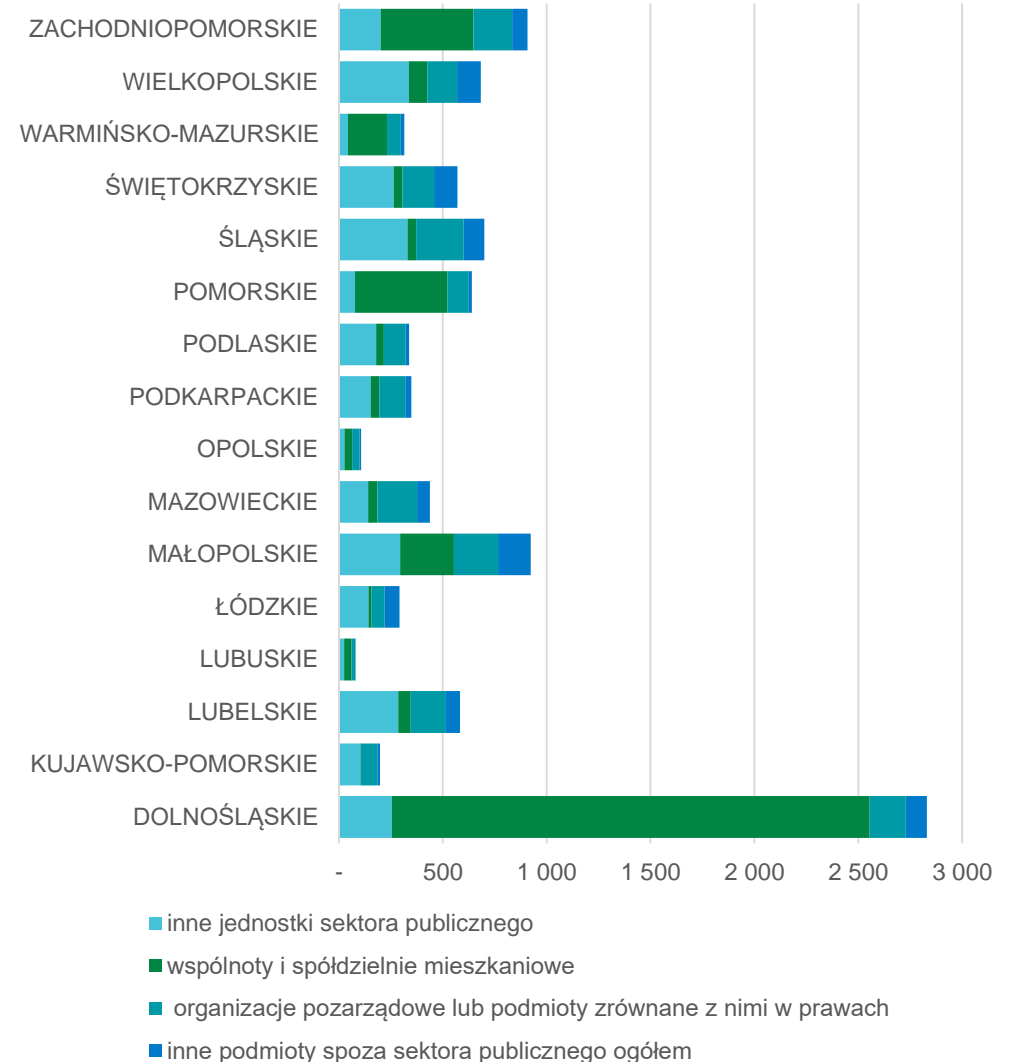
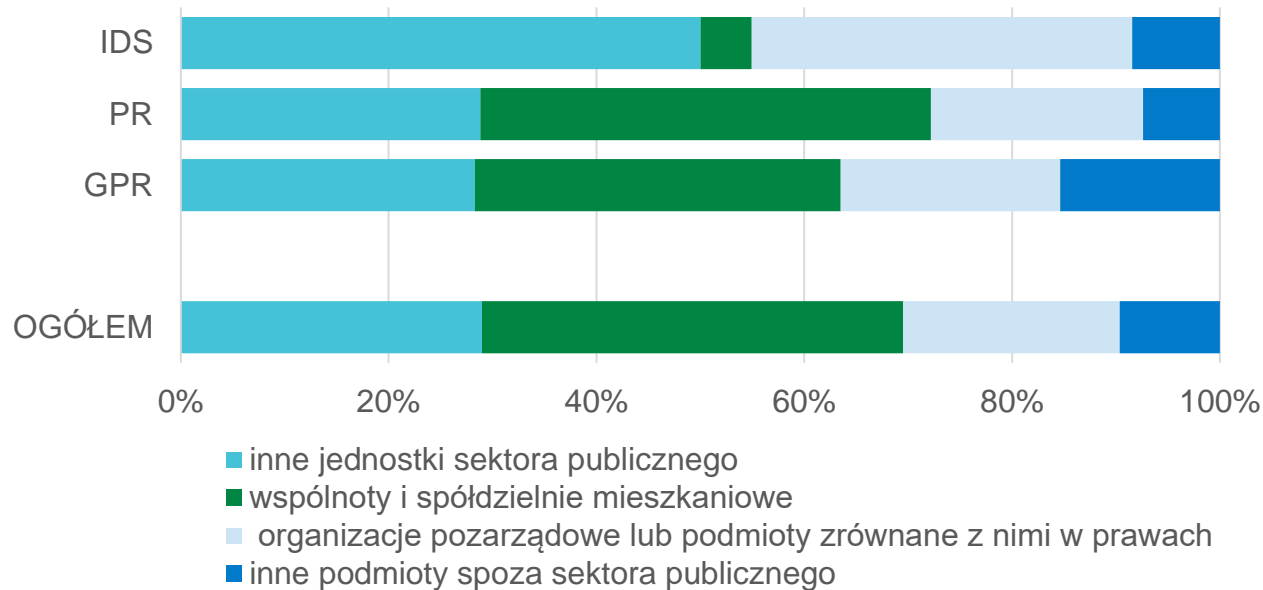
Struktura przedsięwzięć podstawowych zaplanowanych w dokumentach strategicznych dotyczących rewitalizacji w 2017 roku według obszaru interwencji i dokumentu strategicznego

Wyniki – liderzy rewitalizacji

Liczba liderów (wykonawców) przedsięwzięć rewitalizacyjnych (z wyłączeniem gminy i jej jednostek organizacyjnych) w gminach posiadających GPR lub PR według województw w 2017 roku

Struktura liderów (wykonawców) przedsięwzięć rewitalizacyjnych (z wyłączeniem gminy i jej jednostek organizacyjnych) według typu dokumentu strategicznego w 2017 roku (w %)

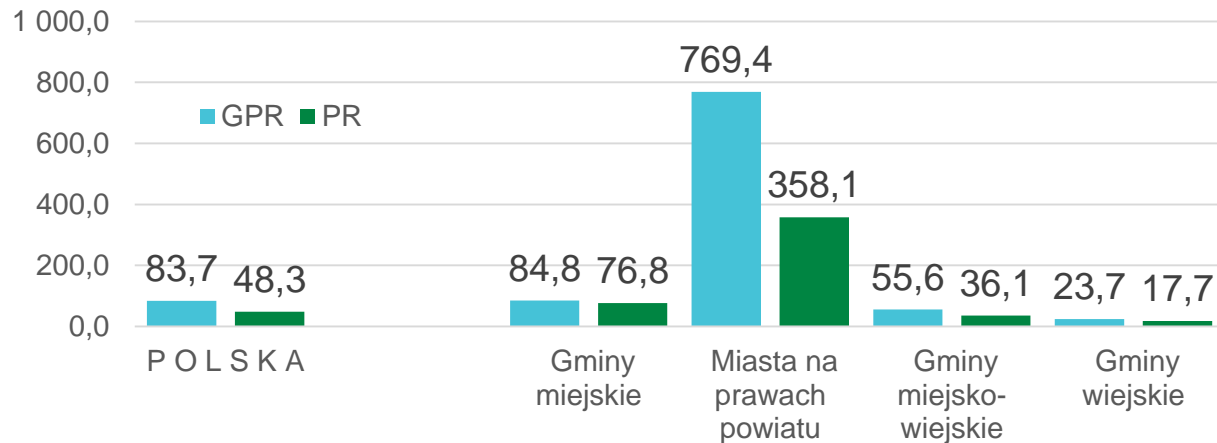
Wyniki – finansowanie

Wyszczególnienie	Środki zaplanowane na cały okres programowania				Środki wydatkowane w 2017 roku			
	GPR		PR		GPR		PR	
	w tys. zł	lg*	w tys. zł	lg*	w tys. zł	lg*	w tys. zł	lg*
P O L S K A	25 616 137,4	306	48 109 391,5	997	980 702,8	146	2 285 131,2	397

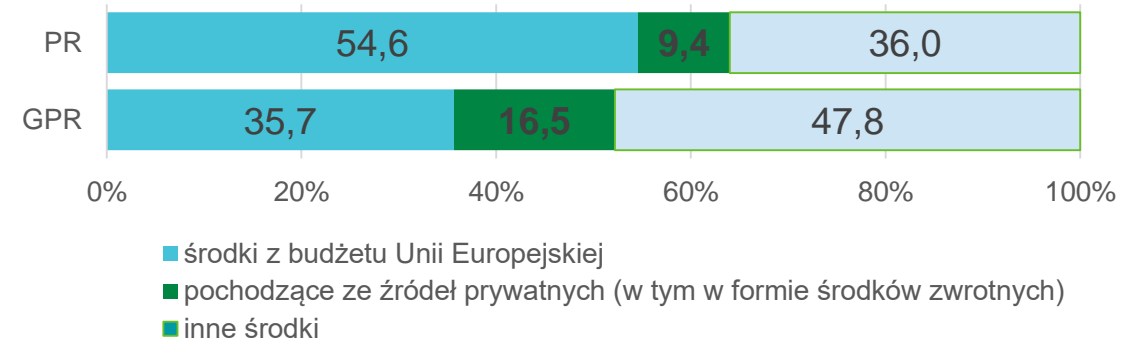
W przeliczeniu na program przeciętny budżet na przedsięwzięcia rewitalizacyjne wynosił:

GPR: 83,7 mln zł (mediana 25,6 mln zł),

PR: 48,3 mln zł (median 18,9 mln zł).

Struktura źródeł finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych ogółem ujętych w GPR i PR obowiązujących w 2017 roku (w %)

Wyniki – Specjalne Strefy Rewitalizacji i miejscowe plany rewitalizacji

SSR:

- W 2017 r. 2 miasta na prawach powiatu: Łódź i Płock posiadały SSR,

Gminy częściej niż z ustanowienia SSR korzystały z możliwości oferowanych przez art. 11 ust. 5, który mówi, iż gmina w uchwale o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji może ustanowić:

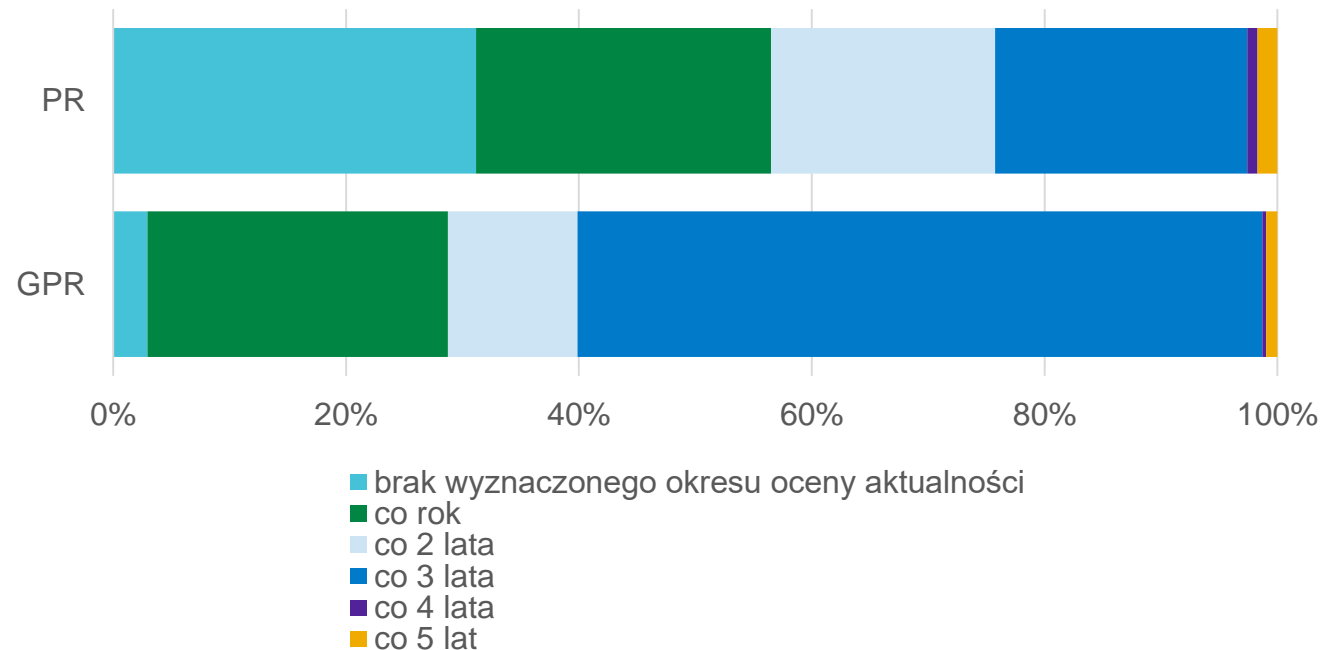
- na rzecz gminy prawo pierwokupu wszystkich nieruchomości położonych na obszarze rewitalizacji;
- na obszarze rewitalizacji zakaz wydawania decyzji o warunkach zabudowy,

MPR:

Do końca 2017 r. żadna gmina nie miała uchwalonych miejscowych planów rewitalizacji

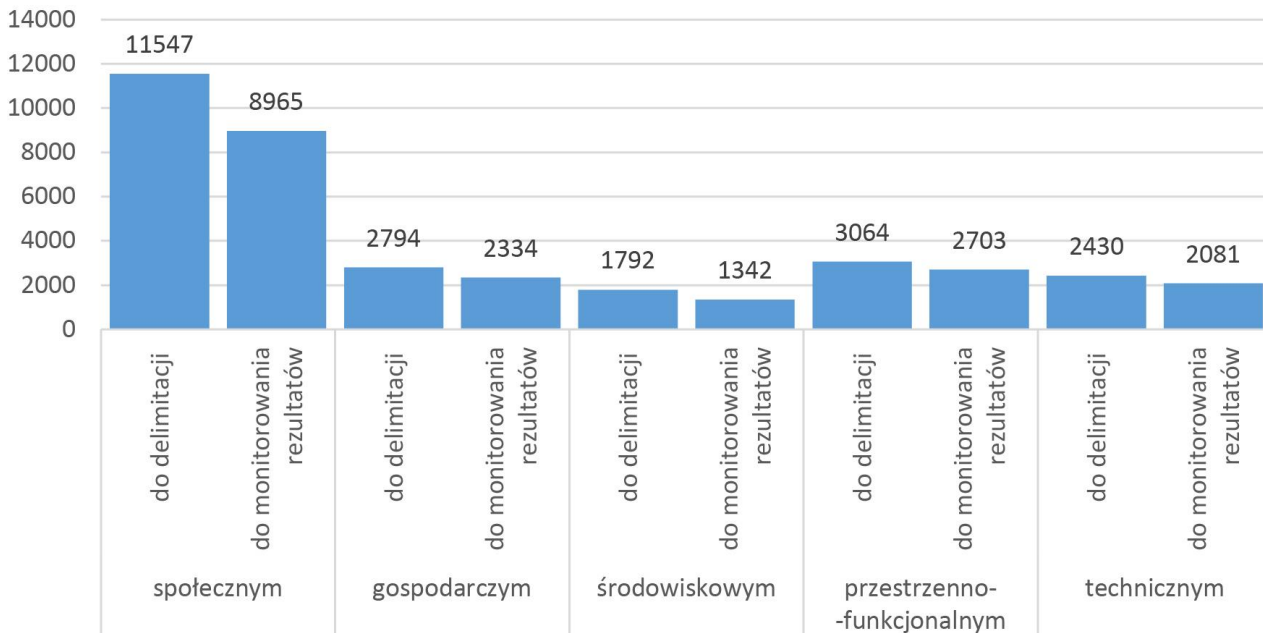
Wyniki – ocena aktualności programów

Zgodnie z art. 22. ust. 1 ustawy o rewitalizacji, gminy posiadające GPR powinny dokonać oceny aktualności i stopnia realizacji co najmniej raz na 3 lata, zgodnie z systemem oceny i monitorowania zawartym w tym programie.

Wyniki – monitorowanie

Liczba wskaźników użytych do monitorowania realizacji programu

Do najbardziej popularnych należały wskaźniki:

- liczba osób korzystających z pomocy społecznej (**obszar społeczny**),
- liczba zarejestrowanych bezrobotnych (**obszar społeczny**),
- liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON (**obszar gospodarczy**),
- liczba ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej (**obszar przestrzenno-funkcjonalny**),
- liczba mieszkań w zasobach komunalnych (**obszar techniczny**).

Podsumowanie

- Wysokie zaufanie respondentów (odpowiedzi udzieliło 99,8% gmin w I edycji i 99,6% w II edycji)
- Zebrano bogaty materiał statystyczny pozwalający na ocenę skali zjawiska w latach 2015-2017
- Ważnym efektem prowadzonych prac, o długookresowym charakterze, jest wypracowanie metodologii i narzędzi gromadzenia danych o procesach rewitalizacji w gminie „Rewitalizacja w gminie”,
- Badanie zostanie zarekomendowane do PBSSP,
- Istotność wzmacniania dobrych standardów partnerstwa mających na celu pozyskiwanie wysokiej jakości danych, obejmująca urzędy statystyczne – gminy – urzędy marszałkowskie – ministerstwa oraz grupy odbiorców danych.

Dziękujemy za uwagę

Beata Bal-Domańska

B.Bal-Domanska@stat.gov.pl

Robert Buciak

R.Buciak@stat.gov.pl